

ФРИЙДЪМ ХАУС: МЕДИИТЕ В БЪЛГАРИЯ СА ЧАСТИЧНО СВОБОДНИ

Публикуван на: 03-05-2007

Източник: [Портал Европа](#)

Манипулацията на медиите от страна на правителството и липсата на независимо правосъдие в България са повод за тревога, посочва авторитетната неправителствена организация Фрийдъм хаус в новия си годишен доклад за свободата на печата по света през 2006 г., съобщава Mediapool. България и Румъния са единствените две страни от ЕС, които са в категорията "частично свободни", докато останалите 25 са оценени като "свободни".

Според доклада, озаглавен "Свободата на печата през 2006 г.: глобално проучване на независимостта на медиите", в Африка се наблюдават смесени тенденции по отношение на свободата на словото, докато в Латинска Америка и в страните от бившия Съветски съюз положението продължава да се влошава.

Проучването, което се изготвя още от 1980 г., оценява свободата на печата, на електронните медии и на интернет във всички страни по света. Всяка държава получава оценка от 0 до 100, която определя дали тя ще попадне в категорията "свободна", "частично свободна" или "несвободна".

Критериите включват три фактора: правната среда, в която действат медиите, политическото въздействие върху разпространяването и достъпа до информация, и икономическия натиск. До 2004 г. България беше в категорията на "свободните" държави, след което статусът ѝ беше понижен до "частично свободен".

В новия доклад се посочва, че за клеветата в България се присъждат по-високи глоби, а много дела се завеждат в отговор на репортажи за корупция по високите етажи на властта. Макар че съдилищата обикновено отказват да присъждат глоби, заплахата от правни последици в някои случаи води до автоцензура на медиите.

В доклада е отбелязано, че през 2006 г. е осъществена крачка към по-голям публичен достъп до архивите на комунистическите тайни служби, които съдържат досиета за миналото на информатори и сътрудници на ДС. Съгласно новата политическа линия, договорена между основните партии през октомври, през декември 2006 г. бе приет закон, според който независима комисия ще контролира архивите, които досега са под разпореждане на вътрешното министерство.

В доклада се посочва също, че с изключение на периода 1997-2001 г., управляващите често са прибегвали до селективно изтичане на информация за агентурното минало на политици и други публични фигури, включително журналисти.

Опоненти на новия закон казват, че управляващата БСП, политически наследник на комунистите, се е съгласила да отвори архивите само защото най-застрашаващите я досиета отдавна вече са унищожени. Други посочват, че настоящият министър-председател Сергей Станишев е твърде млад,

ФРИЙДЪМ ХАУС: МЕДИТЕ В БЪЛГАРИЯ СА ЧАСТИЧНО СВОБОДНИ

за да се притеснява персонално от отварянето на архивите.

Според Фрийдъм хаус, цитирана от Mediarool, българските информационни източници представят широк спектър от политически и обществени гледни точки, в много случаи без правителствена намеса. Макар че държавните медии често са критични към действията на властта, те остават уязвими на политическо влияние.

Българските журналисти продължават да са под натиск и заплахи, целящи да защитят икономически, политически и криминални интереси, посочва Фрийдъм хаус.

В доклада се споменава за взрива, избухнал в дома на разследващия журналист Васил Иванов от частната Нова телевизия. Припомня се, че преди това журналистът е получавал смъртни заплахи във връзка с работата си по разследвания на организираната престъпност, насилие в затворите и други теми.

Въпреки големия брой частни медии, както и издания на политически партии и групи по интереси, държавните БНТ и БНР имат доминиращо положение и трансформацията им в истински обществени медии не е приключила.

В края на 2005 г. парламентът позволи на двата оператора да излъчват толкова търговски реклами, колкото и частните, независимо, че получават и държавно финансиране. Това е потенциално нарушение на правилата за конкуренция в ЕС, а освен това застрашава нестабилния икономически напредък на частните медии, тъй като рекламодателите биха предпочели по-големи медии.

В доклада се посочва, че властите в България не ограничават достъпа до интернет, който се използва от близо 30% от населението.

От общо 195 страни и региони, проучени в доклада на Фрийдъм хаус, 74 (38%) са определени като "свободни", 58 (30 %) като "частично свободни" , а 63 (32 %) като "несвободни".

България заема 76 -то място в приложената таблица, която е оглавявана от Финландия и Исландия, а в дъното са Северна Корея, Туркменистан, Бирма, Куба и Либия, определени като "несвободни".